

Uusi tutkimus: Ihmisen epididymaalinen antigeeni 4 seerumista (20853, S -HE4)

Tutkimus	20853 S -HE4 Ihmisen epididymaalinen antigeeni 4
Asia	Uusi tutkimus
Johdanto	<p>HUSLABin Naistenklinikan laboratorio ottaa 1.4.2011 alkaen käyttöön seerumin epididymaalisen antigeeni 4:n (20853, S -HE4) määrittämisen.</p> <p>S -HE4 on kasvainmerkkiaine, jonka käytetään apuna seurattaessa invasiivisen epiteelialaisen munasarjasyövän progressiota tai relapsia. Tutkimusta voidaan käyttää myös yhdessä S -CA125 tutkimuksen kanssa epiteelialaisen ovariaalikarsinoman todennäköisyyden arviointiin (ROMA-arvo, engl. <i>Risk of Ovarian Malignancy Algorithm</i>).</p>
Indikaatio	Epiteelialaisen munasarjasyövän seuranta tai taudin riskiarvio yhdessä S -125:n kanssa
Yhteyshenkilöt	Lääkäri Esa Hämäläinen, esa.hamalainen@hus.fi, 050 427 2839, kemisti Henrik Alfthan, henrik.alfthan@hus.fi, 050 427 1457.
Näyteastia	5 ml seerumiputki
Näyte	1 ml seerumia.
Menetelmä	Entsyymi-immunologinen
Tekotiheys	Kerran viikossa
Tulokset valmiina	Kahden viikon kuluessa
Viitearvot	<i>Terveet naiset: alle 150 pmol/l (valmistajan antama raja)</i>
Tulkinta	<p>Ihmisen epididymaalinen proteiini 4 (HE4) on yksiketjuinen glykosyloitunut polypeptidi, jonka molekyylipaino on noin 20-25 kD. HE4 esiintyy useissa normaaleissa kudoksissa mm. hengitystie-epiteelissä ja lisääntymiselinkudoksissa.</p> <p>S -HE4 on herkkä merkkiaine epiteelialaisen ovariaalisen karsinoman diagnostiikassa. Seurantamittauksissa S -HE4:n pitoisuudet korreloivat potilaan kliiniseen tilaan 70% tapauksista (progressio tai ei progressiota). S -HE4 pitoisuuden muutos yli 25% lähtötasosta indikoi taudin ilmaantumista tai progressiota ja vastaava lasku taas hoitovastetta.</p> <p>HE4 yhdistyy epiteelialaiseen ovariaaliseen syöpään, mutta se ei ole kuitenkaan kasvainspesifinen. Normaaliarvolla oleva pitoisuus ei siis sulje pois karsinoman mahdollisuutta, eikä kohonnut pitoisuus osoita epiteelialaisen ovariaalikarsinoman olemassaoloa, joten tutkimusta ei voi käyttää ovariaalisen karsinoman seurantaan. S-HE4 ei myöskään sovi musinoottisten tai itusolutuumorien seurantaan.</p>

Kohonneita pitoisuuksia (yli 150 pmol/l) tavataan myös ei-gynekologisissa taudeissa, sydämen vajaatoiminnassa sekä muissa maligniteeteissa (endometriumin syövät, rintasyöpä, ruuansulatuskanavan syövät, keuhkosityövät ja virtsarakon syövät). Poikkeavia pitoisuuksia nähdään potilailla, jotka ovat saaneet menetelmää häiritsevä antihiirivasta-aineita (HAMA).

Seerumin HE4 yhdistettynä CA125 määrittämiseen antaa munasarjasyövän todentamisessa paremman osuvuuden kuin pelkkä S-HE4. Epiteelialisen munasarjasyövän vaaraa voidaan arvioida laskemalla ns. ROMA-algoritmi, joka ottaa huomioon molemmat kasvainmerkkaineet ja potilaan menopaussistatukseen. Algoritmi arvioi todennäköisyyden löytää epiteelialinen ovariaalikärsinoma leikkauksen yhteydessä (Moore R.G. ym., Gynecol Oncol, 2009).

Viitteet

Moore R.G. ym. Gynecol Oncol 2009;112:40-46.

Hellström I et. al. Cancer Res 2003;63:3695-3700

Huhtinen K. ym. Br J Cancer 2009;100:1315-19

Nolen B. ym. Gynecol Oncol 2010;117:440-5

Tiedustelut

Naistenklinikan laboratorio puh. (09) 471 72942.

Allekirjoitukset

Esa Hämäläinen
osastonylilääkäri
HUSLAB
Naistenklinikan laboratorio
puh. (09) 471 74944

Henrik Alfthan
kemisti
HUSLAB
Naistenklinikan laboratorio
puh. 050 427 1457

Jakelu

Laboratoriojakelu
HUS-piirin sairaaloiden laboratoriot
Espoon, Helsingin ja Vantaan perusterveydenhuollon ylilääkärit
Hyvinkään sairaalan lääkärit ja osastonhoitajat
Peijaksen sairaalan lääkärit ja osastonhoitajat
Jorvin sairaalan ylilääkärit ja osastonhoitajat
Lohjan sairaalan lääkärit ja osastonhoitajat
Länsi-Uudenmaan sairaalan lääkärit ja osastonhoitajat
Porvoon sairaalan lääkärit ja osastonhoitajat
HUSLABin Internet-ohjekirjan liitteet
Ulkopuoliset asiakkaat
HUS:n kliiniset toimialat